

ÖĞRENCİLERİN ÜNİVERSİTE VE BÖLÜM TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ: SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK HİZMETLERİ MYO ÖRNEĞİ

Sait BARDAKÇI¹

Özet

Bu araştırmada, öğrencilerin üniversite ve bölüm tercih ederken dikkate aldıkları faktörler incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan anket formu Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO'da öğrenim gören toplam 238 öğrenciye uygulanarak araştırmanın verileri elde edilmiştir. Elde edilen verilerin istatistiksel analizinde frekans tabloları, çapraz tablolar ve ki-kare bağımsızlık testi kullanılmıştır. Araştırma neticesinde, öğrencilerin büyük çoğunluğu tercih işleminden önce seçtiği bölüm ve meslek hakkında yeterli bilgi sahibiyken bölümün akademik kadrosu hakkında yeterince bilgi sahibi değildirlere. Üniversitenin aileye yakınlık durumu ve öğrencinin yerleştirme puanının yeterliliği, öğrencilerin üniversite seçimini etkileyen en önemli faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca öğrencilerin bölüm tercih nedenleri ve tercih işleminden önceki bilgi düzeyleri ile yerleştikleri bölümden memnuniyetleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Tercih, Bölüm Tercih, Öğrenci Tercihleri

Investigation Of Factors Affecting Students' Preferences Of University And Department: The Sample Of Sivas Cumhuriyet University Vocational School Of Health Services

Abstract

In this study, the factors that students take into consideration when choosing university and department are examined. The questionnaire form, which was formed by the researcher as a data collection tool, was applied to a total of 238 students studying at Sivas Cumhuriyet University Vocational School of Health Services and the data of the research was obtained. In the statistical analysis of the data obtained, frequency tables, crosstabs and chi-square independence test were used. As the result of the research, the majority of the students have

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Sayısal Yöntemler A.B.D., sbardakci@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3720-5029

sufficient knowledge about the department and job they have chosen before the preference process and they have not enough knowledge about the academic staff of the department. Being close of university to family and adequacy of students' placement score come forward as the most important factors affecting students' university choosing. In addition, significant relationships were determined between students' satisfaction with the department and both their reasons for preference of the department and the level of knowledge before the preference process.

Keywords: University Preference, Department Preference, Students' Preferences

1. Giriş

Üniversite eğitimi, doğası gereği bireysel tercihlerin önem taşıdığı, öğrenme ve bireysel araştırma yapma gibi özelliklerin baskın olduğu bir süreçtir (Coşkun, Diker ve Demirel, 2012: 111). Öğrencilerin üniversite öğrenimi görmek istemelerinde “kendini geliştirme ve çağdaş bir insan olma” ve “meslek sahibi olma ve daha yüksek gelir elde etme” gibi seçenekler ağırlıklı olarak karşımıza çıkmaktadır (Ünal, 1990: 116).

Üniversite tercihi ile ilgili farklı tanımlamalar literatürde yer almaktadır. Filter (2010) “Yükseköğretimde belirli bir üniversiteyi diğerlerine tercih etme kararı” olarak bir tanımlama yaparken, Kallio (1995) ise üniversite tercihinin, bireyin eğitimini yüksek eğitimle geliştirme arzusunun daha sonraki dönemde üniversite veya kuruma katılma kararıyla, mesleki eğitimin alındığı üniversitelerin yer aldığı bir süreç olarak tanımlamaktadır. Briggs (2006) ise üniversite tercih sürecinin karmaşık ve çok aşamalı bir süreç olduğunu vurgulamaktadır.

Öğrenim göreceği üniversiteyi tercih etme aşaması şüphesiz, gençler için kariyer planları yaparken en fazla dikkat edilmesi gereken en önemli aşamadır. Bu süreçte yerinde veya yanlış verilen kararlar, kişilerin ömür boyu mutlu veya mutsuz olmasına sebep olabilmektedir. Bu sebeple öğrencilerin üniversite tercihi yaparken hangi etmenleri veya faktörleri dikkate alması gerektiğinin belirlenmesi son derece büyük bir öneme sahiptir (Çatı vd., 2016: 164).

Öğrenciler hedefledikleri üniversite veya bölümü tercih ettikleri anda aynı zamanda kendilerine bir meslek alanı da belirlemiş olmaktadır. Meslek seçimi ise hem bireysel hem de toplumsal anlamda büyük önem taşımaktadır. Günümüzde, öğrenciler meslek seçim aşamasında da oldukça dikkatli olmalıdırlar. Çünkü mesleklerin gün geçtikçe çeşitlenmesi ile

birlikte bireylerin kendilerine uygun meslek seçmeleri dolayısıyla da meslek seçimini etkileyen etmenler üzerinde odaklanılması oldukça önem kazanmaktadır (Korkut-Owen vd., 2012: 135).

Birey; yetenek, ilgi ve istekleri doğrultusunda seçtiği meslekte başarılı ve mutlu olur. Bu nedenle bireyler kendi özelliklerini göz önünde bulundurmadan seçim yaptığında başarısız ve mutsuz olur. Bu sebeple birey, meslek seçerken kendi yetenekleri ve özellikleri ile seçeceği mesleğin gerektirdiği nitelikler arasında bir uyum olmasına dikkat etmelidir (Sarıkaya ve Khorshid, 2009: 394). Bireyin meslek seçiminin etkili olduğu birtakım kavramlar söz konusudur. Bireyin ilgi duyduğu/istediği mesleği seçmesi söylendiği gibi beraberinde istediği üniversite ve bölümü de seçeceği anlamına gelmektedir. Çünkü istenilen meslek için bir üniversite tercih etmek ve istenilen meslek ile ilgili bölüm seçmek gerekmektedir.

Öğrencilerin üniversite ve bölüm seçerken dikkate aldığı ve dikkate alması gereken faktörlerle ilgili alan yazın incelendiğinde toplumun bir bakıma yapı taşı ve geleceği olan gençlerin, hem üniversite hem de bölüm tercihlerinin meslek hayatı açısından son derece önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle gerek bireylerin başarılı ve mutlu bir meslek hayatına sahip olabilmeleri, gerekse de toplumun bireylerin yetenek ve niteliklerinden en iyi ve verimli şekilde faydalanabilmesi için doğru bir üniversite ve bölüm tercih edilmesi son derece önem arz etmektedir.

Bu görüşler doğrultusunda çalışmanın amacı, öncelikle öğrencilerin üniversite ve bölüm tercih ederken seçtikleri bölüm veya meslekle ilgili bilgi düzeylerinin yeterli olup olmadığının saptanması, sonrasında ise üniversite ve bölüm tercih işleminde dikkate aldıkları faktörler belirlenerek bu faktörlerin önemli görülebilecek bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesidir. Öğrencilerin yerleştiği bölümden ve dolayısıyla seçtiği meslekten memnuniyet durumlarının belirlenmesiyle birlikte bölüm ve meslek hakkındaki bilgi düzeyinin ve bölümü tercih etme sebeplerinin bu memnuniyet durumu üzerindeki etkisinin incelenmesi de araştırmanın bir diğer önemli amacıdır.

1.1. Literatür İncelemesi

Literatürde konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde öncelikle meslek seçimine etki eden etmenler ele alınırsa yetenek, ilgi, değer ve inanç sistemi, aile, kültür ve çevrenin (Savickas, 1991) yanı sıra, kariyer beklentisi, yüksek kazanç, mesleki bilgi, beceri ve tecrübe ve eğitim çevresi gibi faktörlerin öğrencilerin meslek seçiminde etkili olduğu bulgularına rastlanılmaktadır (Dinç, 2008: 90).

Gürdoğan (2016) tarafından yapılan araştırmaya göre üniversitelerin tercih edilmesinde ise mezuniyet sonrası iş bulabilme oranı, mezuniyet başarı derecesi, ilgili bölümünün öğrenim ücreti, üniversitenin bulunduğu şehirdeki hayat pahalılığı, üniversite ve şehrin coğrafi konumu ve sosyal yaşam kalitesi gibi faktörler etkili olmaktadır. Yine yapılan araştırmalar sonucunda, üniversitenin sağladığı imkânların, alt yapısının ve sosyal tesislerinin, günün koşullarını yakalamış ve hatta ötesine ulaşmış laboratuvar ve dersliklerinin, geniş ve güzel bir yerleşkenin öğrenci tercihini etkilediği bulgularına ulaşılmıştır (Lin, 1997).

Owen Korkut vd. (2012)'ye göre üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri sıralamasına bakıldığında ilk sırayı bireysel ve sistemik etmenlerin aldığı, bunu sosyal etmenlerin izlediği ve en sonda da şans etmeninin yer aldığı görülmektedir. Öğrencilerinin genel olarak okudukları üniversite ve bölümden memnun oldukları ve öğrencilerin bölüm seçme nedenlerinin bazı değişkenlere göre farklılaştığı ortaya konulmuştur.

Başka bir çalışmaya göre öğrencilerin üniversiteyi, fakülteyi ve bölümleri tercih etme sebepleri arasında öğrencinin ve ailesinin ekonomik durumu ile üniversitenin eve olan uzaklığı da sıralanabilmektedir (Erol vd., 2012: 3). Çatı vd. (2016) ise çalışmalarında öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen temel faktörlerin saygınlık, imkân, kampüs imkânları ve sosyallik olduğunu saptamışlardır. Bununla birlikte bir diğer çalışmada, çok sayıda öğrencinin, aldığı puan ancak bir bölüme yettiği için veya hedeflerine ulaşamadıkları için mecburen bir başka bölümü tercih ettikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin meslek ve alan tercihinin bu tarz bir zaruret içerisinde yapıyor olması eğitim sistemi açısından düşündürücü ve üzücü bir durumdur. Esasen çaresiz bir şekilde istemediği bir bölümü okuyup, mecburen o bölümden mezun olacak ve bölümün gerektirdiği mesleği yapacak olan öğrencinin, meslek ile ilgili becerilere ne kadar sahip olacağı önemli bir soru işaretidir (Ateş ve Kılınç, 2013: 62).

Araştırmanın konusuyla ilgili yabancı literatür göz önüne alındığında ise konuyla ilgili ilk sayılabilecek detaylı araştırma Lewis ve Morrison (1975) tarafından yapılmış ve bu çalışma diğer çalışmalara bir başlangıç noktası olmuştur. Daha sonra Hooley ve Lynch (1981) yaptığı çalışmada üniversite seçimini etkileyen temel faktörler olarak altı tane anahtar faktör belirlemiştir. Bu faktörleri istenilen bölümün üniversitede bulunup bulunması, üniversitenin bulunduğu yer, üniversitenin saygınlığı, üniversitenin eve yakınlığı, üniversitenin modern ya da eski olması, aile ve öğretmenin tavsiyeleri olarak sıralamıştır.

Yine aynı tarihte Chapman (1981) özellikle üniversite yöneticilerine kurumsal kayıt stratejileri izleyebilmeleri için ve öğrenci alımıyla ilgili kendilerine bakış açısı kazandırabilmek

için kapsamlı ve özgün bir model geliştirmiştir. Bu model, öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen etmenler olarak içsel ve dışsal olmak üzere iki temel faktörden oluşmaktadır. Chapman (1981), içsel etmenleri sosyo-ekonomik durum, kabiliyet/beklentiler ve lise performansı şeklinde sıralarken dışsal etmenler ise aile ve arkadaşlar gibi önemli kişilerden, sabit üniversite özelliklerinden (konumu, akademik kadrosu, maliyeti vb.) ve üniversitenin öğrencilerle iletişim kurma çabasından meydana gelmektedir.

Sonraki yıllarda ise günümüze kadar öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik çok sayıda araştırma yapılmış ve farklı farklı sonuçlar elde edilmiştir. Tablo 1’de yabancı literatürde konuyla ilgili yapılan çalışmalar ve bulguları özet bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 1. Yabancı Literatürdeki Benzer Çalışmalara Ait Bulgular

Çalışmalar	Üniversite Saygınlığı	Finansal Yardım	Konaklama İmkânı	Bölümün Bulunması	Kampüs Yaşamı	Üniversite Konumu	Akademik Saygınlık	Aile	Cinsiyet	Öğretim Kalitesi	İş Bulma İmkânı
Kallio, 1995		✓									
Moogan vd., 1999			✓								
Cooser vd., 2002	✓										
Donnellan, 2002				✓	✓	✓		✓			
Soutar ve Turner, 2002				✓			✓	✓		✓	✓
Arpan vd., 2003							✓				
Moogan vd., 2003				✓		✓	✓				
Price vd., 2003				✓		✓				✓	
Mori, 2004				✓			✓				
Veloutsou vd., 2004	✓										
Briggs, 2006						✓	✓				
Maringa, 2006	✓										
Filter, 2010								✓			
Dunnet vd., 2012								✓			
Joseph, 2013		✓									

(Kaynak: Çatı vd., 2016: 165)

Tablo 1’deki bilgiler göz önünde bulundurulduğunda yabancı literatürdeki araştırmaların bulgularında öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen en önemli faktörler olarak istenilen bölümün üniversitede bulunması ve akademik saygınlık faktörlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum yabancı öğrencilerin daha çok belli bir bölüme yerleşmeyi hedef olarak ve üniversitenin akademik saygınlığını da göz önüne alarak tercih işlemini yaptıklarını göstermektedir. Öne çıkan diğer iki faktör ise üniversitenin konumu ve aile faktörleridir. Bu durum da üniversitenin bulunduğu şehrin konumunun ve öğrencilerin ailelerinin

yönlendirmesinin tercihler üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Tablo 1’de dikkat çeken bir diğer bilgi de iş bulma imkânı, finansal yardım, konaklama imkânı ve kampüs yaşamı gibi maddi imkânlara dayalı faktörlerin öğrenci tercihleri üzerinde çok etki sahibi olmamasıdır. Söz konusu araştırmaların bulguları bu yönüyle yabancı öğrencilerin üniversite tercih sürecinde maddi imkân ve şartlardan daha çok akademik saygınlık ve hedeflenen bölümün bulunup bulunmaması gibi idealist kavramları daha çok dikkate aldıklarını göstermektedir. Son olarak yabancı literatürde yapılan tüm bu çalışmalarda, öğrencilerin cinsiyetinin üniversite tercihleri üzerinde bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Evren Ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini sağlık hizmetleri meslek yüksekokullarında öğrenim gören tüm önlisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise 2018-2019 öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO’da öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 238 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Örneklemin tespitinde kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan ve 14 çoktan seçmeli sorudan oluşan anket formu, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Anket formunda, örneklemini çeşitli demografik özelliklere göre betimlemek amacıyla yer verilen 5 adet demografik soruyla birlikte öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite ve bölümü tercih etmelerinde etkili olabileceği düşünülen 9 adet çeşitli ifadeye yer verilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu, Google Forms platformu kullanılarak online anket biçiminde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO’nun farklı bölümlerinde 2018-2019 öğretim yılında öğrenim gören 238 üniversite öğrencisine uygulanmış ve araştırmanın verileri bu suretle elde edilmiştir.

2.4. Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Araştırmaya katılan öğrencilerin çeşitli demografik özelliklerine göre dağılımları frekans tabloları oluşturularak belirlenmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’ni ve bölümlerini tercih etmelerinde etkili olan faktörlere yönelik görüşlerinin dağılımları ise frekans tabloları ve çapraz tablolar (Crosstabs)

oluşturularak incelenmiştir. Çapraz tablolarda görülen frekans dağılımlarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı ise Ki-kare bağımsızlık testi kullanılarak analiz edilmiştir. 2x2 boyutundaki çapraz tabloların Ki-kare test istatistiği Yates süreklilik düzeltmesi kullanılarak hesaplanmıştır. İstatistiksel yöntemlerin uygulanmasında IBM SPSS 23 paket programından yararlanılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmada örnekleme betimlemek amacıyla yer verilen değişkenlere ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 2’deki gibi elde edilmiştir.

Tablo 2. Demografik Değişkenlere Ait Frekans Tablosu

Cinsiyeti	Frekans	Yüzde (%)	Öğrenim Türü	Frekans	Yüzde (%)
Erkek	53	22,3	Normal Öğretim	134	56,3
Kadın	185	77,7	İkinci Öğretim	104	43,7
Toplam	238	100,0	Toplam	238	100,0
Memleket	Frekans	Yüzde (%)	Merkezi Yerleştirme Puanı	Frekans	Yüzde (%)
Sivas	118	49,6	270 Puan ve Altı	78	32,8
Sivas Dışı	120	50,4	271-295 Puan Arası	83	34,9
Toplam	238	100,0	296 Puan ve Üzeri	77	32,4
Bölüm	Frekans	Yüzde (%)	Toplam	Frekans	Yüzde (%)
Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	65	27,3	Toplam	238	100,0
Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik	47	19,7	Yerleşilen Bölümün Tercih Sırası	Frekans	Yüzde (%)
Çocuk Gelişimi	34	14,3	1-5 Arası	93	39,1
Fizyoterapi	21	8,8	6-10 Arası	49	20,6
Diyaliz	21	8,8	11-15 Arası	44	18,5
Yaşlı Bakım	21	8,8	16 ve sonrası	52	21,8
Ameliyathane Hizmetleri	29	12,2	Toplam	238	100,0
Toplam	238	100,0			

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %77,7’si kız öğrencilerden, % 22,3’ü ise erkek öğrencilerden oluşmakta; yine öğrencilerin %49,6’sı Sivaslı, %50,4’ü ise Sivas dışından gelen öğrencilerdir. Araştırmaya en fazla %27,3 ile Tıbbi Laboratuvar Teknikleri bölümündeki öğrenciler katılım gösterirken bunu %19,7 ile Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik bölümü ve %14,3 ile Çocuk Gelişimi bölümleri izlemektedir. Öğrenim türüne göre dağılıma bakıldığında, öğrencilerin %56,3’ünü normal öğretim okuyanların, %43,7’sini ise normal öğretim okuyan öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Öğrencilerin %32,8’i 270 ve altında merkezi puanla bölümlerine yerleşmişken %34,9’u 271-295 puan aralığında, % 32,4’ü ise 296 ve üzeri bir merkezi puanla bölümlerine yerleşmişlerdir. Son olarak öğrencilerin yerleştikleri bölümün kaçınıcı tercihleri olduğu incelendiğinde, öğrencilerin %39,1’inin

yerleştiği bölümün ilk 5 tercihi içinde olduğu, %20,6'sının yerleştiği bölümün 6-10 tercihleri arasında, %18,5'inin yerleştiği bölümün 11-15 tercihleri arasında ve %21,8'inin 16. ve sonrası tercihleri arasında olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin okudukları üniversiteyi ve bölümlerini tercih ederken dikkat ettikleri hususlar ile seçtikleri bölümden/meslekten ve üniversiteden memnuniyetlerine yönelik verdikleri cevapların dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. İfadelere Verilen Cevapların Frekans Dağılımı

İfadeler	Cevaplar	Frekans	Yüzde
Üniversite tercihinizde üniversite ismi (markası) etkili oldu mu?	Evet	73	%30,7
	Hayır	165	%69,3
	Toplam	238	%100
Tercih işleminden önce yerleştiğiniz bölümle ilgili yeterli bilgi sahibi miydiniz?	Evet	139	%58,4
	Hayır	99	%41,6
	Toplam	238	%100
Tercih işleminden önce seçtiğiniz meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi miydiniz?	Evet	178	%74,8
	Hayır	60	%25,2
	Toplam	238	%100
Tercih işleminden önce yerleştiğiniz bölümün akademik kadrosu hakkında bilgi edindiniz mi?	Evet	60	%25,2
	Hayır	178	%74,8
	Toplam	238	%100
Yerleştiğiniz bölümden memnun musunuz?	Evet	172	%72,3
	Hayır	66	%27,7
	Toplam	238	%100
Tekrar tercih hakkınız olsa yerleştiğiniz bölümü yine tercih eder miydiniz?	Evet	120	%50,4
	Hayır	118	%49,6
	Toplam	238	%100

Tablo 3'teki bulgulara göre öğrencilerin %69,3 gibi bir çoğunluğu üniversite isminin ya da markasının üniversiteyi tercih etme durumunu etkilemediğini ifade ederken tercih işleminde üniversitenin ismine (markasına) dikkat eden öğrencilerin oranı %30,7'de kalmıştır. Öğrencilerin %58,4'ü tercih işleminden önce yerleştiği bölümle ilgili yeterli bilgi sahibi olduğunu belirtirken %41,6'sı ise yerleştiği bölüm hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığını ifade etmişlerdir. Seçtikleri meslek söz konusu olduğunda ise bilgi sahibi olan öğrencilerin oranı artarak %74,8 olurken bilgi sahibi olmayan öğrencilerin oranı ise %25,2 olmuştur. Öğrencilerin %74,8 gibi bir çoğunluğu tercih işleminden önce yerleştiği bölümün akademik kadrosu hakkında bilgi edinmezken %72,3'ü yerleştiği bölümden memnun olduğunu ifade etmişlerdir. Tekrar tercih hakları olsa yine yerleştikleri bölümü tercih edip etmeyecekleri sorusuna ise öğrencilerin hemen hemen yarısı (%50,4) olumlu cevap verirken diğer yarısı (%49,6) yerleştikleri bölümü tekrar tercih etmeyi düşünmediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin okudukları üniversiteyi tercih etme nedenlerine ilişkin yöneltilen ve birden fazla seçeneğe cevap verebildikleri soruya işaretledikleri seçeneklerin dağılımı ise Tablo 4'teki gibidir.

Tablo 4. Yerleşilen Üniversiteyi Seçme Nedenleri

İfadeler	Cevaplar	Frekans	Yüzde
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'ni niçin tercih ettiniz?	Ailemin yönlendirmesi etkili oldu	57	%23,9
	Üniversitenin ismi (imkânları) etkili oldu.	9	%3,8
	Aileme yakın olduğu için	118	%49,6
	Merkezi yerleştirme puanım buraya yettiği için.	110	%46,2

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin yerleştikleri üniversiteyi en önemli tercih etme nedeni olarak öğrencilerin yaklaşık yarısının (%49,6) dikkate aldığı üniversitenin aileye yakın olması durumu ön plana çıkmaktadır. Yine öğrencilerin %46,2'si de merkezi yerleştirme puanının yerleştikleri üniversiteye yettiği için burayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan öğrencilerin yaklaşık dörtte biri (%23,9) ailesinin yönlendirmesi altında bu üniversiteyi tercih ettiğini ifade ederken tüm bu nedenlerin dışında üniversitenin ismini ve sağladığı imkânları göz önüne alarak tercihte bulunan öğrencilerin oranının ise sadece %3,8 olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin yerleştikleri bölümü tercih etme sebeplerine ve bölümlerini bitirdikten sonraki planlarına ilişkin verdikleri cevaplara ait frekans değerleri ise Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5. Yerleşilen Bölümü Seçme Nedenleri ve Gelecek Planlaması

İfadeler	Cevaplar	Frekans	Yüzde
Yerleştiğiniz bölümü niçin tercih ettiniz?	İş garantisi olduğu için	25	%10,5
	Bu mesleğe tutkulu olduğum için	25	%10,5
	Ailemin yönlendirmesi etkili oldu	19	%8,0
	Sağlık sektöründe çalışmak istediğim için	149	%62,6
	Öğretmenimin yönlendirmesi etkili oldu	20	%8,4
	Toplam	238	%100,0
Bölümünüzü bitirdikten sonraki planınız nedir?	Planım yok	11	%4,6
	Memur olarak atanmak	147	%61,8
	Özel sektörde çalışmak	10	%4,2
	Dikey geçiş yapmak	70	%29,4
	Toplam	238	%100,0

Tablo 5'teki bulgulara göre öğrencilerin %62,6 gibi büyük bir çoğunluğu sağlık sektöründe çalışmak istediği için mevcut bölümünü tercih ettiğini ifade etmektedir. Öğrencilerin bölümü bitirdikten sonraki planlamaları da bu bulguyu destekler niteliktedir ve öğrencilerin %61,8'i mezuniyet sonrası sağlık kurumlarına memur olarak atanmayı amaçlamaktadırlar. Bölümü bitirdikten sonra dört yıllık bir fakülteye dikey geçiş yapmak isteyen öğrencilerin oranı ise %29,4 şeklindedir.

Öğrencilerin mevcut yerleştikleri üniversiteyi tercih etme nedenlerinin bu nedenler üzerinde etkili olabileceği düşünülen bazı değişkenlere göre dağılımı ki-kare bağımsızlık testi ile incelenmiş ve Tablo 6’da bu bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 6. Üniversiteyi Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Ki-Kare Testi Bulguları

Üniversiteyi Tercih Etme Sebebi	Cinsiyet	Hayır		Evet		χ^2	p
		f	%	f	%		
Ailemin yönlendirmesi etkili oldu	Erkek	45	84,9	8	15,1	2,936	0,087
	Kadın	136	73,5	49	26,5		
Üniversitenin ismi (imkânları) etkili oldu.	Erkek	51	96,2	2	3,8	0,000	0,997
	Kadın	178	96,2	7	3,8		
Aileme yakın olduğu için	Erkek	27	50,9	26	49,1	0,007	0,931
	Kadın	93	50,3	92	49,7		
Merkezi yerleştirme puanım buraya yettiği için.	Erkek	35	66,0	18	34,0	4,120	0,042
	Kadın	93	50,3	92	49,7		
Üniversiteyi Tercih Etme Sebebi	Memleket	Hayır		Evet		χ^2	p
		f	%	f	%		
Ailemin yönlendirmesi etkili oldu	Sivas	77	65,3	41	34,7	14,977	0,000
	Sivas Dışı	104	86,7	16	13,3		
Üniversitenin ismi (imkânları) etkili oldu.	Sivas	112	94,9	6	5,1	1,092	0,296
	Sivas Dışı	117	97,5	3	2,5		
Aileme yakın olduğu için	Sivas	43	36,4	75	63,6	18,296	0,000
	Sivas Dışı	77	64,2	43	35,8		
Merkezi yerleştirme puanım buraya yettiği için.	Sivas	84	71,2	34	28,8	28,522	0,000
	Sivas Dışı	44	36,7	76	63,3		
Üniversiteyi Tercih Etme Sebebi	Öğrenim Türü	Hayır		Evet		χ^2	p
		f	%	f	%		
Ailemin yönlendirmesi etkili oldu	Normal	96	71,6	38	28,4	3,272	0,070
	İkili	85	81,7	19	18,3		
Üniversitenin ismi (imkânları) etkili oldu.	Normal	129	96,3	5	3,7	0,002	0,963
	İkili	100	96,2	4	3,8		
Aileme yakın olduğu için	Normal	68	50,7	66	49,3	0,013	0,909
	İkili	52	50,0	52	50,0		
Merkezi yerleştirme puanım buraya yettiği için.	Normal	77	57,5	57	42,5	1,672	0,196
	İkili	51	49,0	53	51,0		

Tablo 6’daki ki-kare test istatistiklerinin sonuçları incelendiğinde, ailenin yönlendirmesi, üniversitenin ismi ile imkânları ve aileye yakınlık durumları öğrencilerin üniversite tercihlerinde cinsiyete göre farklılık oluşturmazken ($p>0,05$) kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha yüksek oranda merkezi yerleştirme puanı mevcut üniversitelere yettiği için bu üniversiteyi tercih ettiğini belirtmişlerdir ve bu farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır ($\chi^2=4,120$; $p<0,05$).

Öğrencilerin memleketlerine göre üniversite tercih sebeplerine bakılacak olursa, Sivashlı öğrencilerin üniversitelerini tercih etmelerinde aile yönlendirmesinin (%34,7) ve aileye yakınlık durumunun (%63,6) oldukça etkili olduğu görülmektedir. Sivas dışından gelen

öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun ise (%63,3) merkezi yerleştirme puanı mevcut üniversitelerine yettiği için bu üniversiteyi tercih ettikleri söylenebilir. Öğrencilerin yerleştikleri program türü (normal-ikili) ise öğrencilerin mevcut üniversitelerini tercih etme nedenleri üzerinde anlamlı bir farklılık meydana getirmemektedir (Tablo 6).

Öğrencilerin yerleştikleri bölümü tercih etme nedenlerinin cinsiyetlerine, memleketlerine ve yerleştikleri öğrenim türüne göre dağılımı Tablo 7’de verildiği gibidir.

Tablo 7. Bölümü Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Ki-Kare Testi Bulguları

Değişkenler	Grup	Bölümü Tercih Etme Sebebi					χ^2	p
		İş garantisi	Mesleğe tutku	Ailenin yönlendir mesi	Sağlık sektöründe çalışma isteği	Öğretmenin yönlendir mesi		
Cinsiyet	Erkek	6 (%11,3)	2 (%3,8)	3 (%5,7)	39 (%73,6)	3 (%5,7)	5,368	0,252
	Kadın	19 (%10,3)	23 (%12,4)	16 (%8,6)	110 (%59,5)	17 (%9,2)		
Memleket	Sivas	17 (%14,4)	11 (%9,3)	13 (%11,0)	68 (%57,6)	9 (%7,6)	7,497	0,112
	Sivas	8 (%6,7)	14 (%11,7)	6 (%5,0)	81 (%67,5)	11 (%9,2)		
	Dışı	14 (%10,4)	17 (%12,7)	10 (%7,5)	80 (%59,7)	13 (%9,7)		
Öğrenim Türü	Normal	11 (%10,6)	8 (%7,7)	9 (%8,7)	69 (%66,3)	7 (%6,7)	2,523	0,640
	İkili	14 (%10,4)	17 (%12,7)	10 (%7,5)	80 (%59,7)	13 (%9,7)		

Tablo 7’deki bulgulara göre öğrencilerin yerleşmiş oldukları bölümü tercih etme nedenleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\chi^2=5,368$; $p>0,05$). Erkek ve kız öğrencilerin frekans dağılımları dikkate alındığında her iki cinsiyette de bölümünü tercih nedeni olarak sağlık sektöründe çalışma isteği ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin bölümlerini tercih nedenlerinin dağılımı memleketlerine göre de anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\chi^2=7,497$; $p>0,05$). Yine hem Sivaslı hem de Sivas dışından gelen öğrencilerin en önemli bölüm tercih nedeni olarak sağlık sektöründe çalışma isteği ön plana çıkarken, Sivaslı öğrencilerin daha çok aile yönlendirmesine, Sivas dışından olan öğrencilerin ise daha çok öğretmen yönlendirmesine maruz kaldığı görülmektedir fakat bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir. Son olarak öğrencilerin yerleştikleri öğretim türüne göre de bölüm tercih nedenlerinin dağılımı anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\chi^2=2,523$; $p>0,05$). Normal ve ikinci öğretim öğrencilerinin frekans dağılımları genel olarak çok benzer olmakla birlikte her iki grupta da bölüm tercih nedeni olarak en önemli kriterin yine sağlık sektöründe çalışma isteği olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin mevcut bölümlerine yerleşmeden önceki bölüm, meslek ve bölümün akademik kadrosu hakkındaki bilgi düzeyleri ile bölümlerine yerleştikten sonra bölümden memnuniyet durumları arasındaki ilişki de yine ki-kare bağımsızlık testi kullanılarak incelenmiş ve Tablo 8'deki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 8. Bilgi Düzeyi ve Bölümden Memnuniyete İlişkin Ki-Kare Testi Bulguları

İfadeler		Yerleştiğiniz bölümden memnun musunuz?		χ^2	p
		Evet	Hayır		
Tercih işleminden önce yerleştiğiniz bölümlerle ilgili yeterli bilgi sahibi miydiniz?	Evet	107 (%77,0)	32 (%23,0)	3,698	0,054
	Hayır	65 (%65,7)	34 (%34,3)		
Tercih işleminden önce seçtiğiniz meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi miydiniz?	Evet	135 (%75,8)	43 (%24,2)	4,500	0,034
	Hayır	37 (%61,7)	23 (%38,3)		
Tercih işleminden önce yerleştiğiniz bölümün akademik kadrosu hakkında yeterli bilgi sahibi miydiniz?	Evet	54 (%90,0)	6 (%10,0)	12,585	0,000
	Hayır	118 (%66,3)	60 (%33,7)		

Tablo 8'deki sonuçlara göre, bölümlerine yerleşmeden önce bölüm hakkında genel olarak yeterli bilgi sahibi olan öğrenciler (%77,0) yeterli bilgi sahibi olmayan öğrencilere (%65,7) göre yerleştiği bölümden daha yüksek oranda memnun görünse de görünen bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($\chi^2=3,698$; $p>0,05$). Öğrencilerin tercih işleminden önce seçtikleri meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi olma durumları ise yerleştikleri bölümden memnun olup olmama durumları üzerinde anlamlı bir farklılığa sebep olmuştur ($\chi^2=4,500$; $p<0,05$). Seçtikleri meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi olan öğrencilerin yerleştikleri bölümden memnuniyet oranları (%75,8) meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi olmayan öğrencilere (%61,7) göre daha yüksektir. Yine öğrencilerin tercihten önce bölümün akademik kadrosu hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumları da yerleştikleri bölümden memnuniyet durumları üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmuştur ($\chi^2=12,585$; $p<0,05$). Tercih işleminden önce bölümünün akademik kadrosu hakkında yeterli bilgi sahibi olan öğrenciler yerleştiği bölümden yüksek oranda (%90,0) memnunken akademik kadro hakkında yeterince bilgi edinmeyen öğrencilerin bölümden memnuniyet oranı (%66,3) anlamlı derecede daha düşüktür.

Son olarak öğrencilerin mevcut bölümlerine yerleşmeden önceki tercih etme nedenleri ile bölümlerine yerleştikten sonra bölümden memnuniyet durumları arasındaki ilişki de yine ki-kare bağımsızlık testi kullanılarak incelenmiş ve bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Bölümü Tercih Etme Nedeni ve Bölümden Memnuniyete İlişkin Ki-Kare Testi Bulguları

Bölümü Tercih Etme Sebebi	Yerleştiğiniz bölümden memnun musunuz?		χ^2	p
	Evet	Hayır		
İş garantisi	18 (%72,0)	7 (%28,0)	31,307	0,000
Mesleğe tutku	24 (%96,0)	1 (%4,0)		
Ailenin yönlendirmesi	8 (%42,1)	11 (%57,9)		
Sağlık sektöründe çalışma isteği	115 (%77,2)	34 (%22,8)		
Öğretmenin yönlendirmesi	7 (%35,0)	13 (%65,0)		

Tablo 9’da yer alan bulgulara göre, öğrencilerin bölümlerini tercih etme nedenleri ile yerleştikleri bölümden memnuniyet durumlarının ilişkili olduğu söylenebilir ($\chi^2=31,307$; $p<0,05$). Bölümünü mezuniyetten sonra iş garantisi olması, mesleğe olan tutkusu ve sağlık sektöründe çalışma isteği nedeniyle tercih eden öğrencilerin bölümden memnuniyet oranları yüksekken bölümünü ailesinin veya öğretmenin yönlendirmesiyle tercih eden öğrencilerin yerleştikleri bölümden memnuniyet oranları anlamlı derecede daha düşüktür.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma öğrencilerin üniversite ve bölüm tercih ederken dikkate aldığı faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlerin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın bulguları çerçevesinde öncelikle, öğrencilerin büyük çoğunluğunun tercih işlemi üniversite ismini ya da markasını dikkate almadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda tercih işlemi üniversitenin ismine (markasına) dikkat eden öğrencilerin oranının dikkat etmeyen öğrencilere göre daha az olduğu tespit edilmiştir. Coşar (2006)’ın yaptığı çalışmada ise öğrencinin tercihini etkileyen faktörler sıralamasında, % 95 oranında “Hayalimdeki üniversite olması” cevabı en çok işaretlenen cevap olmuştur. Buna göre öğrencilerin tercih döneminde özgür bir şekilde hareket ettikleri ve üniversite algısının onlar üzerinde oldukça etkili olduğu ortaya konulmuştur. Aynı çalışmada üniversite ve bölüm tercihini etkileyen diğer

faktörlerden öne çıkanları arasında “Puanıma uygun olması” ve “Üniversitenin tanınırlığı” seçenekleri ağırlıklı olarak seçilmiştir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu ise tercih işleminden önce çalışma grubundaki öğrencilerin çoğunluğunun tercih edecekleri bölüm ve yönelecekleri meslekle ilgili yeterli bilgi sahibi olmasına rağmen bölümün akademik kadrosu ile ilgili yeterli bilgi edinmediği yönündedir. Üniversitede alınacak olan kaliteli bir eğitimin ancak kaliteli bir akademik kadro ile mümkün olabileceği düşünüldüğünde öğrencilerin sadece bölümü kazanmak ve mesleğe yönelmek üzere tercih eğiliminde buldukları, üniversitede alacakları eğitimin niteliğini daha geri planda önemsedikleri söylenebilir.

Çalışmanın başka bir bulgusuna göre öğrencilerin % 62,6 gibi bir çoğunluğu mevcut bölümünü sağlık sektöründe çalışmak istediği için tercih ettiğini ifade etmektedir. Öğrencilerin bölümü bitirdikten sonraki planlamaları da bu bulguyla örtüşmekte ve öğrencilerin % 61,8’i mezuniyet sonrası sağlık kurumlarına memur olarak atanmayı amaçladığını belirtmektedir. Bu bulgulara göre öğrencilerin bölüm seçerken dikkat ettiği en önemli faktör olarak yapacakları mesleğe duydukları ilginin ön plana çıktığı ifade edilebilir. Benzer şekilde Korkut-Owen ve ark. (2012) da yaptıkları çalışmada bölüm tercih etme nedenlerinin başında mesleğe duyulan ilginin geldiğini tespit etmişlerdir.

Öztürk ve İlman (2015) çalışmalarında öğrencilerin bölümlerini tercih nedenlerinin en başında mezun olunca iş bulma kolaylığının geldiğini belirlemişlerdir. Çalışmamızda ise bölümün iş garantisinin olması, öğrencilerin bölüm tercihinde dikkate aldığı en önemli ikinci etmen olarak ön plana çıkmıştır. Diğer taraftan bölümün iş garantisinin olması bir bakıma maddi kazançla ilgili bir durumdur. Aydemir (2018) araştırmasında katılımcılarına bölüm tercihinde bulunurken maddi kazancı dikkate alıp almadıkları sormuş ve % 68,1’lik büyük çoğunluğun maddi kazancı yüksek bir meslek kazandırdığı için okuduğu bölümü seçtiğini tespit etmiştir. Bu sonuç, maddi kazancın kişilerin geleceğe yönelik planlarında belirleyici bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir

Diğer bir çalışma sonuçlarına göre, bölüm tercihinde ailesinin etkisi olgusunu kabul eden öğrencilerin oranı %54,3’tür. %41,8’lik kesim ailesinin herhangi bir etkisi olmadığını belirtirken, kalan %3,9’luk kesim böyle bir etkinin olup olmadığı konusunda kararsız görünmektedir (Aydemir, 2018). Bu çalışmada da tercih yaparken ailesine yakınlık kriterini önemseydiğini belirten öğrenci oranı %49,6 iken ailesinin yönlendirmesiyle tercih yaptığını belirten öğrenci oranı %23,9 şeklinde olmuştur.

Araştırmanın bir diğer bulgusu da üniversitenin bulunduğu şehirde yaşayıp yaşamama durumunun öğrencilerin tercihlerinde belirleyici olup olmadığı hakkındadır. Bu bağlamda Sivaslı öğrencilerin üniversitelerini tercih etmelerinde aileye yakınlık durumunun (%63,6) oldukça önem arz ettiği görülmektedirken Sivas dışından gelen öğrencilerin çoğunluğunun ise (%63,3) merkezi yerleştirme puanı sadece yerleştikleri üniversiteye yettiği için bu üniversiteyi tercih ettikleri belirlenmiştir. Araştırmanın bulgularına paralel bir şekilde Çatı vd. (2016) çalışmalarında öğrencilerin üniversite tercihini etkileyen en önemli faktörler arasında aileyi göstermektedirler. Ayrıca Kurt (2013) puan faktörünü önemli belirleyicilerden birisi olarak tanımlamış ve yeteri kadar makul bir merkezi yerleştirme puanına sahip olmanın seçimin önemli ön şartlarından birisi olduğunu ifade etmiştir. Yine Korkut-Owen vd. (2012) de üniversiteye giriş sınavında alınan puanın o bölüme yetmesini önemli bölüm tercih kriterlerinden biri olarak ifade etmişlerdir.

Çalışmanın bulgularına göre öğrencilerin yerleşmiş oldukları bölümü tercih etme nedenleri, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bununla birlikte erkek ve kız öğrencilerin her ikisinin de benzer şekilde bölümünü en önemli tercih nedeni olarak sağlık sektöründe çalışma isteği, diğer bir deyişle mesleğe duyulan ilgi ve istek ön plana çıkmaktadır. Bu bulguya benzer şekilde Gürdoğan (2016) çalışmasında öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörlerle cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi incelemiş, kadın ve erkek öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihlerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Diğer bir çalışmada yeteneğe uygun bölüm tercih etmek ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiş ve yeteneklerin bölüm tercihinin etkisi ile cinsiyet arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir (Aydemir, 2018). Yine yabancı literatürdeki benzer çalışmalarda da (Arpan vd., 2003; Filter, 2010; Dunnet vd., 2012) cinsiyetin üniversite ve bölüm tercihlerinde etkili bir değişken olmadığı sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan literatürde bunun tam tersi bulgular da vardır. Korkut-Owen vd. (2012) tarafından yapılan çalışma sonuçları, erkeklerin bölümü seçerken ilgilerinin ve geçmişte bu alandan çalışan kişilerden etkilenmelerinin kız öğrencilerden daha fazla olduğunu göstermektedir. Aynı sonuçlara göre kız öğrenciler için seçilen alanın cinsiyete uygunluğu erkeklerden daha önemlidir ve kız öğrenciler bölüm seçme konusunda erkeklere göre ailelerinden daha fazla etkilenmektedirler. Ayrıca erkek öğrencilerin alan seçiminde bölümün iyi kazanç getirici işler sağlamasını kız öğrencilere göre daha önemli gördükleri tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında katılımcı öğrencilerin %72,3 gibi büyük bir çoğunluğunun yerleştiği bölümden memnun olduğu belirlenmiştir. Fakat bununla birlikte eğer tekrar tercih

yapma imkânı olsaydı yine aynı bölümü tercih edeceğini belirten öğrencilerin oranı ise %50,4'e düşmektedir. Aydemir (2018) de bu bulguyu destekler nitelikte çalışmasında katılımcılara bölümlerinden memnun olup olmadıkları sormuş, %73,7'lik büyük çoğunluğun okuduğu bölümden memnun olduğunu belirtmiştir. Kalan %17,5'lik kesim bölümünden memnun değil iken, %10,9'luk kesim ise kararsız olduğunu ifade etmiştir.

Öğrencilerin tercih işleminden önce seçtikleri meslek ve bölümün akademik kadrosu hakkında yeterli bilgi sahibi olmalarının bölümden memnuniyet durumları üzerinde önemli bir etkisinin olduğu da araştırmanın bir diğer bulgusudur. Buna göre meslek ve akademik kadro hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olan öğrenciler yüksek oranlarda yerleştikleri bölümden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Bu bulguya dayanarak öğrencilerin ileride memnun olacakları bölümlere yerleşebilmeleri için tercih edecekleri bölümlerle ve mesleklerle ilgili yeterince bilgi edinmesi veya öğrencinin tercih işleminden önce bilgilendirilmesinin gerektiği söylenebilir.

Çalışmanın bir diğer bulgusuna göre ise öğrencilerin bölümlerini tercih etme nedenleri ile yerleştikleri bölümden memnuniyet durumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bağlamda iş garantisi olması, mesleğe tutku ve o sektörde çalışma isteği nedeniyle mevcut bölümünü tercih eden öğrencilerin bölümlerinden yüksek oranda memnuniyet duydukları, ailesinin veya öğretmenin yönlendirmesiyle bölümünü tercih eden öğrencilerin ise yerleştikleri bölümden memnuniyet oranlarının oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya istinaden, ailenin veya öğretmenlerin tercih işlemi sürecinde öğrenciye görüşleriyle destek olma rollerinin yönlendirme boyutuna erişmemesinin gerekliliği vurgulanabilir.

Araştırmanın kapsamı ve tüm bu bulgularıyla birlikte bazı sınırlılıkları da mevcuttur. Bu sınırlılıklarla birlikte araştırmacılara, eğitimcilere ve üniversite yöneticilerine yönelik bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Öncelikle araştırmanın çalışma grubunu sadece Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO'da öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmacılar ileriki çalışmalarda farklı üniversitelerdeki ve farklı bölümlerdeki öğrencilere de ulaşarak araştırma sonuçlarının başka üniversite ve bölümlere genellenebilirliğini sorgulayabilirler.

- Araştırmada öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihini etkileyebileceği düşünülen belli sayıda değişkene yer verilmiştir. Bunlarla birlikte tercih sürecinde etkili olabilecek çok sayıda farklı değişken de önemli bir rol oynayabilir. Yine araştırmacılar olası farklı değişkenleri

de dikkate alarak öğrencilerin üniversite ve bölüm tercihlerini etkileyen faktörleri daha geniş kapsamlı bir şekilde ele alabilirler.

• Son olarak, araştırma bulgularının üniversiteleri idare eden yöneticilere ve eğitimcilere de önemli ve yol gösterici bilgiler sunduğu düşünülmektedir. Özellikle ülkemizde üniversitelerin sayısının ve açılan bölüm çeşitliliğinin son yıllarda artış göstermesiyle ve öğrenci eğilimlerinin giderek farklılaşmasıyla birlikte öğrenci yerleştirmelerinde önemli değişimler ve kontenjan boşlukları ortaya çıktığı da göz önünde bulundurulduğunda araştırmanın bulgularının üniversite idarecilerine ve eğitimcilere bu konularda yararlı bilgiler sunduğu söylenebilir.

Kaynakça

- Arpan, L., Raney, A. A., & Zivnuska, S. (2003). A cognitive approach to understanding university image, *Corporate Communication*, 8, 97–113.
- Ateş, M., & Kılınç, Y. (2013). Üniversite öğrencilerinin coğrafya bölümlerini tercih etmelerinde lise coğrafya öğretmenlerinin etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28, 47-63.
- Aydemir, L. (2018). Üniversite öğrencilerinin meslek tercihlerini belirleyen faktörlere yönelik bir inceleme. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, 713-723.
- Briggs, S. (2006). An exploratory study of the factors influencing undergraduate student choice: the case of higher education in scotland. *Studies in Higher Education*, 31, 705-722.
- Chapman, D. W. (1981). A model of student college choice. *Journal of Higher Education*, 52, 490–505.
- Coşar, M. (2016). Üniversite tercihinde öğrencileri etkileyen faktörler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(Özel Sayı), 1-5.
- Coşkun, Y. D., & Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 108-120.
- Çatı, K., İftar, E., & Özcan, H. (2016). Üniversite tercihlerine etki eden faktörlerin incelenmesi: Türkiye genelinde bir alan araştırması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6, 163-177.

- Dinç, E. (2008). Meslek seçiminde etkili faktörlerin incelenmesi: meslek yüksekokulu-muhasebe programı öğrencileri üzerine bir araştırma. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16, 90-106.
- Dunnett, A., Moorhouse, J., Walsh, C., & Barry, C. (2012). Choosing a university: a conjoint analysis of the impact of higher fees on students applying for university in 2012. Tertiary Education and Management, 18, 199-220.
- Erol, A., Yergin, H., & Mercan, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin üniversite tercihlerinin belirleyicileri: Hakkâri örneği. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 4, 1-10.
- Filter, S. (2010). The choice of college decision of academically talented students (Doctoral Dissertation). The George Washington University, Washington.
- Gürdoğan, A. (2016). Öğrencilerin üniversite tercihlerini etkileyen faktörler: Ortaca örneği. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9, 1238-1246.
- Hooley, G. J., & Lynch, J. E. (1981). Modelling the student university choice process through the use of conjoint measurement techniques. European Research, Oct, 158 -170.
- Kallio, R. E. (1995). Factors influencing the college choice decisions of graduate students. Research in Higher Education, 36, 109-124.
- Korkut-Owen, F., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 135-151.
- Kurt, A. (2013). Üniversite tercih ederken nelere dikkat edilmeli?. Retrieved from http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/01/17/950146/icerikler/universite-tercih-ederkennelere-dikkat-edilmeli_355325.html.
- Lewis, G., & Morrison, J. (1975). A longitudinal study of college selection technical report 2. Carnegie-Mellon University, School of Urban Public Affairs, Pittsburgh.
- Lin, L. (1997). What are the student education and educational related needs?. Marketing and Research Today, 25, 199-212.

Öztürk, Z., & İlman, E. Z. (2015). Sağlık yönetimi ve işletmeciliği bölümünde okuyan öğrencilerin bölümü tercih nedenleri ile beklenti ve motivasyon düzeyleri üzerine bir araştırma. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8, 71-93.

Sarıkaya, T., & Khorshid, L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2), 393-423.

Savickas, M. L. (1991). The meaning of work and love: career issues and interventions. Career Development Quarterly, 39, 315-324.

Ünal, L. I. (1990). Eğitim bilimleri öğrencilerinin istihdam beklentileri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1(23), 103-127.